

una relectura de l'escultura i del retrat clàssic: cossos patrons de llarg recorregut *versus* retrats, efímers, intercanviables segons els avatars del moment; també s'ocupa de les màscares del teatre, que obtenen de l'artista una

reconstrucció bella i altament representativa.

J. M. Alaminos dirigeix la seva obra cap als déus romans i les virtuts o flaqueques mítiques que els adornaven: *Júpiter, Lluno* o *Minerva* són peces acríli-

ques de gran format on la repetició de formes convoca tota mena de sensacions, sovint sanguinolentes.

Ramon Company focalitza la seva mirada en el passat en la ciutat, en la població que viu a l'inte-

rior de recintes emmurallats, potser ciclopis, que prèviament han estat presos, arravatats, als antics pobladors de la Mallorca talaiòtica. Són quadres d'un potent color ataronjat que delimiten nuclis humans densos tancats a l'interior de fràgils poblats i segurament presos per la por.

Vicenç Ochoa s'enfronta al repte des de l'espurna que és la resta arqueològica per finalitzar-ho tot amb un llenguatge informal potent i sensitiu; l'amfiteatre, la llança, el vestigi o les àmfores fumegen colors i gestos: sensacions evocades i abocades al present.

Jaume Poma barreja les dues dimensions de la fotografia amb un inici, el diedre, d'una tercera dimensió marcada per l'espill que, en el pla terrenal, retorna una imatge forçada, imatge d'altra banda que és una manipulació –fotografia pintada–. De fet, no deixa de ser una al·legoria del pas de la història i dels ulls que la interpreten.

Aquesta exposició tindrà una tornada amb una exposició viatgera a Alcúdia on sis artistes gironins –Tavi Algueró, Salvador Cortadellas, Joan Mateu, Àngel Rigall, Guillem Rocas i Toni Tort–, comissariats per M. Isabel Casal, aproparan un cop més ses Illes i el Principat.

Música per a un centenari

En un home d'una sensibilitat polimorfa com era Rafael Masó, al costat de les arts plàstiques i la literatura hi havia d'haver necessàriament lloc per a la música. I no només en un pla personal: la música li era sinònim de civilització, refinament i cultura de l'esperit, segons els models del nord d'Europa que tant admirava. Si Girona volia equiparar-se a una ciutat austríaca, anglesa o alemanya, la vida musical no podia faltar-hi. Tanmateix, aquest és un dels aspectes menys investigats dins la trajectòria de l'arquitecte noucentista, i tan sols se'n poden espigolar alguns elements que s'hauran de tenir en compte de cara a un estudi més sistemàtic d'aquesta faceta.

Rafael Masó es va envoltar de músics i va col·laborar-hi tocant, si no vols per força, moltes teclès. Prou que se'n queixava, a les cartes a la seva promesa Esperança Bru. Si venia a Girona l'Escola Coral de Terrassa, li pertocava des de posar-s'hi en contacte fins a organitzar l'àpat i redactar els cartells. De l'activitat musical que va promoure dins la societat Athenea, fins i tot n'escrivia cròniques i crítiques per al *Diario de Gerona*. Sort que la feina podia barrejar-se-li amb l'amistat. De la banda terrassenca, va ser bon amic de Joaquim Pecanins i de Joan Llongueras. Inicialment lligats als moviments corals, després d'estudiar a Suïssa l'un i l'altre van derivar cap a la pedagogia musical, i van portar a Catalunya les idees de Dalcroze sobre l'ensenyament de la música mitjançant la gimnàstica rítmica. Masó els va organitzar concerts i xerrades a Girona sobre aquests temes, i va posar-los en contacte amb el seu germà Narcís, pedagog també interessat a renovar l'ensenyament tradicional. Pecanins, a més, va posar música a un poema de Masó, *L'oració de la nit*, que es va estrenar en versió escènica el 1906 al Saló Geriò.

L'altre amic músic de Masó fou una de les grans figures del noucentisme: Jaume Pahissa. Justament ara fa cent anys, Pahissa va saltar a la fama amb la música incidental de *La presó de Lleida*, que li va donar renom a tot Catalunya. Quatre anys més tard s'organitzà, amb música seva i textos de Carner, un gran espectacle a Figueres sobre el poema *Canigó* de Verdaguer. Masó es va entusiasmar amb la idea i amb la vinguda del músic per les terres gironines, ja que havien estudiat arquitectura plegats i el considerava un bon amic, tan proper com podia ser-li Carner.

Finalment, només cal donar una ullada a l'activitat musical que va desenvolupar la societat cultural Athenea de Girona, de la qual Masó fou un dels principals promotors, durant els seus quatre anys d'activitat, del 1913 al 1917. El musicòleg que l'ha estudiada, Joaquim Rabaseda, hi constata 39 activitats musicals, entre concerts, conferències i festes literariomusicals. La que hauria d'haver fet 40, i que no va arribar a tenir lloc per la precipitada clausura de l'associació, eren les *Impressions simfòniques* de Juli Garreta. És, per tant, una circumstància feliç que, per a l'obertura de l'any Masó, la jove orquestra gironina que ha reprès el nom d'Atenea, com si cent anys no fossin passats, ressusciti aquestes *Impressions* del mestre ganxó. La santa continuïtat, que diria D'Ors, després d'un parèntesi massa llarg.

Josep Pujol i Coll

Sebastià Goday